

Základní škola a Mateřská škola Osoblaha

příspěvková organizace, 793 99 Osoblaha, Třešňová 99, IČ 00852490

☎ 554642106

e-mail: zetel@zsosoblaha.cz

554642107

Školní preventivní strategie ZŠ a MŠ Osoblaha na školní rok 2013 – 2014

1. Školními koordinátory prevence sociálně patologický jevů jsou ve školním roce 2013 – 2014 pan učitel Daniel Vacula se zaměřením na protidrogovou prevenci a pan učitel Marian Hrabovský na prevenci řešení problematiky šikany.

Úkoly:

- účastnit se školení a akcí DVPP s tematikou prevence SPJ
- sledovat novinky a aktuality na www.ippp.cz a www.msmt.cz
- sledovat akce PPP Bruntál a aktivity Standy Tomana
- přenášet na kolegy poznatky a úkoly získané na školeních a seminářích
- vyhodnocovat 2x ročně plnění MPP školy a koordinovat činnost při plnění MPP
- zajistit preventivní protispolečenské jevy z řad proškolených studentů
- sestavit speciální nástěnku k problematice SPJ
- kontrola a vyhodnocení obsahu schránek důvěry

2. Oblast analytická – včasné rozpoznání problémů chování a vztahu k návykovým látkám, zjištění daného stavu v oblasti názorů a postojů, zaměřit se na změny v chování a v postojích žáků mezi sebou, za změny v postojích a vztahu k návykovým látkám, k jiným rasám, národům, možnosti kontaktů s návykovými látkami.

Úkoly:

- znovu propagovat schránky důvěry, vyhodnocovat obsah a citlivě odpovídat
- doplňovat výuku různými anketami a dotazníky – mapovat stav ve škole
- připomínat žákům e-mailové adresy pracovníků školy (funkce schránky důvěry)
- při práci na PC sledovat chování žáků a vhodnou motivaci předcházet riziku gamblerství (vhodně využívat např. program ZAV – zapojení soutěží ZAV)

3. Oblast prevence – musí probíhat v jednotlivých vyučovacích hodinách zejména výchovného zaměření a třídnických hodinách, podle možnosti ve volném čase s cílem učit žáky poznávat své okolí, sebe sama a vážit si sebe sama, svého zdraví, každého člověka a národu s využitím všech dostupných podmínek. Pomocí projektů daných volnočasových aktivit mimo vyučování, vycházek, sportovních akcí, poznávacích soutěží a podobně. Respektovat fakt, že počátek zneužívání drog jsou prokazatelně kouření a alkohol.

Úkoly:

- na 1. stupni zařadit preventivní činnost do hodin PRV, VL, PŘ a ČJ formou rozhovorů, besed a dramatizací témat šikana, agresivita, kouření, osobní hygiena a její význam pro zdravý životní styl a pozitivního ovlivnění zdraví žáků
- spolupráce s třídními učiteli, posilování sebevědomí žáků dramatizací situací
- učit žáky vzájemné úctě, sebeúctě a důvěře
- rozvíjet schopnost komunikovat, diskutovat a řešit problémy a konflikty
- rozvíjet schopnost klást otázky, umění vyjádřit svůj názor a umění říci NE
- učit žáky vzájemné pomoci a podřízení se možnostem skupiny
- nacvičovat, dramatizovat – řešit zátěžových situací
- besedy s policií 4. r. – na témata negativní projevy chování, šikana, dopravní výchova
- beseda s armádou ČR – témata: vlastenectví, šikana, pomoc v krizových situacích, mezinárodní terorismus
- na 2. stupni v OV, RV a při vhodných tématech v ostatních předmětech seznamovat žáky s problematikou témat PARTY a ČLOVĚK HLEDÁ SÁM SEBE (bloky učiva, učebnic pro výuku OV vhodné i v jiných předmětech)

- vést žáky ke vzájemnému poznání hrou s nácvičkou verbální a neverbální komunikace
- stanovit přesná pravidla soužití třídní komunity
- sledovat vývoj a dodržování těchto pravidel ve spolupráci se žákovským parlamentem
- pokusit se formovat skupiny tak, aby žáci měli pocit bezpečí s pocitem mít možnost se vyhnout společensky nežádoucímu chování – šikana, užívání alkoholu a drog apod.
- upevňovat kolektivní vztahy včasným podchyčením nežádoucích projevů chování
- zaměřit se na pozitivní formování kolektivu třídy nebo skupiny
- zařazovat modelové a projektové situace poskytující návody k řešení problému
- nacvičovat řešení zátěžových situací
- zajistit pro žáky obou stupňů besedu s přednáškou na téma: multikultura spojenou s romskou problematikou a agresivitou žáků na škole (okresní metodik prevence)

Pozor na neúčinnou primární prevenci:

- zastrašování
- citové apely
- pouhé předávání informací
- jednorázové – náhodně realizované akce
- potlačování diskuze

Hromadné aktivity nebo společné promítání filmů by měli být jen doplňkem, na které by měl navazovat vždy rozhovor a diskuse v malých skupinách.

4. Oblast poznávání – zařazovat do jednotlivých vyučovacích hodin základní informace o návykových látkách, zajistit přednášky nebo besedy s odborníky na téma protidrogové prevence samostatně pro vyšší ročníky II. stupně a také samostatně pro učitele, možnost volby problému pro rodiče, a pokud projeví zájem, zajistit besedu s „vyléčenými“ narkomany. Učit žáky nenechat bez povšimnutí jakýkoliv náznak nebo projev rasismu a intolerance. Vytvářet pro žáky pozitivní sociální klima ve třídě a ve škole.

Úkoly:

- na I. stupni pracovat s publikací Slabikář dětských práv
- seznamovat žáky s různými etickými skupinami, v souvislosti s přílivem romských dětí do naší školy, předcházet možným projevům rasismu
- dramatizovat situaci při nabízení a odmítání cigaret a alkoholu
- na II. stupni učit žáky čelit nabídce návykových látek a učit je odmítnout nabídku cigarety, alkoholu, drogy, odmítnout podílet se na šikanování spolužáků a sprejerství, odmítnout záškoláctví a výdělek za účasti na páchání trestné činnosti
- pozitivní sociální klima vytvářet na základě pocitu důvěry bez tlaku na výkon žáka
- kurátor pro mládež – Právní vědomí a trestní odpovědnost dětí
- lékař – dospívání, start ještě ne! (Seminář s besedou pro žáky 9. třídy.)
- se starostou obce na téma: Soužití občanů a boj se SPJ v obci.
- beseda protidrogovou tematikou a zdravým životním stylem
- návštěva krnovského K centra

5. Spolupráce s rodiči – na všech úrovních – seznámení rodičů s metodickými materiály, které obsahují základní doporučení rodičům. Učit také rodiče reagovat na projevy násilí, rasismu a intolerance u dětí na veřejnosti. Prostřednictvím třídních učitelů seznámit rodiče s dostupnou literaturou.

Úkoly:

- zajistit rodiče informační odpoledne s tematikou prevence SPJ včetně šikany – využít nabídku S. Tomana případně K centra
- spolupracovat s rodiči při zdravé výchově dětí – nejlevnější prevence
- seznámit rodiče s publikacemi – Drogy, jak vlastně vypadají?
Hovořte s dětmi otevřeně
Likvidační životní styl

Spolupráce s POLICIÍ ČR – protidrogové oddělení Bruntál – zajistit přednášku pro žáky 9.tříd spojenou s besedou na téma zneužívání návykových látek a jejich dopad na sociální projevy člověka.

6. Spolupráce s protidrogovým centrem při PPP Bruntál – zajistit alespoň jedno setkání ve školním roce s pracovníkem protidrogového centra – připravit minimálně jednu besedu pro žáky případně i besedu pro rodiče.

Úkoly:

- zajistit pro žáky devátých tříd návštěvu K centra v Krnově 554620177, 777090776
- zajistit pro pedagogy přednášku s tematikou šikany a agresivity žáků
- zajistit pro rodiče přednášku s problematikou drogové závislosti – pan Toman
- seznámit rodiče i žáky s obsahem materiálu <http://www.minimalizacesikany.cz/>
- seznámit rodiče i žáky s Metodickým pokynem MŠMT k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních

7. Jednotný postup při objevení zneužívání návykových látek žák ZŠ Osoblaha je v případě potřeby realizován podle této osnovy:

A - Žák je patrně pod vlivem drog – jeho život však není očividně ohrožen:

Úkoly:

- okamžitě přivolat rodiče a uzavřít dohodu o společné pomoci, to znamená, že rodiče okamžitě se žákem navštíví lékaře a odbornou poradnu pro uživatele drog a zajistí ro dítě další pravidelné návštěvy poradny a terapeuta
- v případě, že rodiče nejeví snahu ani ochotu spolupracovat nebo při podezření na opakované používání návykových látek a při zjištění absence oznámí ZŠ Osoblaha tuto skutečnost neprodleně oddělení pro péče o dítě

B - Žák je pod vlivem drog – jeho život je zjevně ohrožen:

Úkoly:

- okamžitě přivolat rychlou záchrannou službu – zajistit co nejrychleji odvoz žáka do nemocnice
- neprodleně informovat o dané situaci rodiče žáka a zajistit vždy plnění úkolů bodu A
- informovat okresního protidrogového koordinátora při PPP Bruntál

C - Žák odhalen jako dealer na škole:

Úkoly:

- okamžitě přivolat do školy rodiče žáka, informovat je o vzniklé situaci a o nutnosti represivního postupu
- ihned informovat POLICII ČR
- uvědomit oddělení péče o dítě v Krnově

D – První pomoc při otravě návykovými látkami a alkoholem

Jak jednat s lidmi, kteří jsou pod vlivem alkoholu nebo drog? Návykové látky, zejména pervitin a halucinogeny (tripy), zvyšují riziko agresivního jednání. Je třeba zachovat následující pravidla:

- logické argumenty a slovní obsah nemívají u intoxikovaných valný význam, při otravě návykovými látkami a alkoholem nelze příliš spoléhat na komunikaci s poškozeným
- intoxikování zejména drogami často prudce reagují na verbální komunikaci: je vhodné pokud možno vyhnout se prudkým pohybům, mluvit klidně, tišeji, pomaleji a hlubší hlasové poloze
- odhad přivolání lékařské pomoci může člověka vážně ohrozit na zdraví nebo životě: důvodem k okamžitému odbornému zákroku je i pouhé podezření z otravy

E – První pomoc při otravě návykovými látkami

Zajistěte dostatek čerstvého vzduchu, nepodávejte alkohol, černou kávu ani mléko. Maximální dostatek čerstvého vzduchu je třeba zajistit, zejména když k otravě došlo vdechováním škodlivých látek. Pokud možno, je třeba opatřit informace o látce (nebo látku), která byla požitá. Informace u řady látek jsou známy účinné protijedy.

Než přijede lékař

Důležité je rozpoznat, jakou cestou došlo k intoxikaci a odlišit, zda je intoxikovaný při vědomí nebo bezvědomí

Při vědomí – k otravě došlo ústy

- podat větší množství vody (případně s živočišným uhlím, je-li po ruce)
- vyvolat stlačením jazyka zvracení
- zabránit prochladnutí
- zajistit nepřetržitý dohled
- ošetřit případná zranění
- opatřit pokud možno, je třeba opatřit informace o látce, která byla požitá a předat ji přivolanému lékaři

Při vědomí – k otravě došlo nitrožní cestou nebo vdechnutím

- zajistit maximálně dostatek čerstvého vzduchu
- zabránit prochladnutí a zajistit nepřetržitý dohled
- opatřit informace o látce, která byla požitá a předat ji přivolanému lékaři
- zvracení nemá smysl vyvolat, látka neprošla zažívacím ústrojím!!!

Při bezvědomí

- nikdy nepodávat nic do ústy!!! Nevyvolávat zvracení!
- položit postiženého do stabilizované polohy na bok, aby nezapadl jazyk
- sledovat dýchání – při zástavě dechu uvolnit dýchací cesty (záklonem hlavy a odstraňováním zvratků nebo cizího tělesa tím, že sáhnete do úst a vyčistíte je) a zahájit dýchání z úst do úst
- zajistit nepřetržitý dohled a zabránit prochladnutí
- ošetřit případná zranění
- opatřit informace o látce, která byla požitá a předat ji přivolanému lékaři

8. Specifika otrav u různých návykových látek

Alkohol

U těžších otrav je nebezpečí vdechnutí zvratků nebo zástavy dechového centra. Nepodceňujte těžší opilost a volejte lékaře.

Marihuana a hašiš

Časté jsou úzkostné stavy. Je třeba zajistit dohled, aby osoba pod vlivem drogy neublížila sobě nebo druhému. Lékařskou pomoc je třeba zajistit zejména proto, že po odeznění účinků drogy přetrvávají duševní problémy.

Halucinogeny (tripy)

Je třeba zajistit nepřetržitý dohled více osobami, pod vlivem drogy mohou postižení jednat velmi agresivně, nesmyslně a nebezpečně. Poměrně časté jsou úzkostné stavy a pocity pronásledování (pozor na pády z oken).

Pervitin

Í zde je dobré zajistit nepřetržitý dohled více osobami, protože i zde je riziko nesmyslného a nebezpečného jednání. Úzkostné stavy, pocity pronásledování někdy i halucinace.

Opioidy (heroin)

Předávkování je poměrně časté, dostavuje se tlumený účinek na dýchání. Časté je bezvědomí a zástava dechu. Účinky se někdy podobají těžké opilosti.

Těkavé látky

Intoxikovaný je masivně cítit těmito látkami, při silné otravě může rychle dojít k zástavě dechu a bezvědomí.

9. Testování na přítomnost alkoholu a OPL

Existuje-li důvodné podezření z požití alkoholu nebo návykové látky a možného ohrožení zdraví žáka, bude se souhlasem zákonného zástupce žáka provedeno testování na přítomnost alkoholu pomocí dechové zkoušky, přítomnosti OPL pomocí zkoušky ze slin.

10. Prevence a řešení problematiky šikany

V oblasti prevence a řešení problematiky šikany postupovat podle ředitele školy, který je přílohou preventivního programu školy. Řešením této problematiky je pověřen pan učitel Marian Hrabovský, který jako školní metodik prevence šikanování absolvoval odpovídající teoretickou přípravu.

V Osoblaze 03. 09. 2013

Mgr. Jaroslav Zetel
ředitel školy

Pokyn ředitele školy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky školy

Pedagogičtí pracovníci jsou v rámci plnění tohoto pokynu povinni:

- podrobně se seznámit s obsahem Metodického pokynu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních Č.j. 22294/2013-1, případně s jeho pozdějšími doplňky a novelami, které jsou k dispozici u ředitele školy nebo na www.msmt.cz
 - ve funkci TU seznámit žáky i rodiče s charakteristikou šikanování, trestní zodpovědností agresora za takové chování, aby si všichni uvědomili, že se nejedná o neškodnou formu
 - udržovat na nástěnkách ve třídě v aktuálním stavu informace pro žáky jejich doporučeném postupu při zjištění projevů agresivního chování či šikany mezi žáky
 - předcházet všem náznakům agresivity a všem způsobům šikanování mezi žáky
 - neakceptovat šikanování v jakékoliv formě, okamžitě řešit jakékoliv projevy šikany a každé postupu při zjištění projevů agresivního chování či šikany mezi žáky
 - znát formy projevů šikany (verbální přímé a nepřímé, fyzické přímé a nepřímé, aktivní a pasivní)
 - ve vzdělávacím procesu vést důkladně a systematicky žáky k osvojování mezilidských vztahů založených na demokratických principech respektujících identitu a individualitu žáka a rozvíjet zejména:
 - pozitivní mezilidské vztahy a úctu k životu druhého člověka
 - respekt k individualitě každého jedince
 - etiku jednání (humanitu a tolerantnost)
 - jednání v souladu s právními normami a s důrazem na právní odpovědnost člověka
 - pro zodpovědnost jedince prohlubovat si své znalosti a dovednosti v oboru prevence šikany a dalších SPJ, využívat možnosti osobní, společenské a morální výchovy
 - zúčastňovat se podle pokynů ředitele školy školení v akreditovaných kurzech
 - sledovat a včas rozpoznat případy:
 - domácí násilí
 - týrání a zneužívání dětí, včetně komerčního sexuálního zneužívání
 - ohrožování mravní výchovy mládeže
 - poruch příjmu potravy-bulimie, anorexie
- Sdělit žákům cesty k oznamování i jen zárodků šikanování (při zachování důvěrnosti takových omezení)
- 554 642 106, mobil 603 770 177, osobní návštěvu nebo zastoupení rodiči
 - výchovné poradkyni do schránky důvěry, dále osobní návštěvu nebo v zastoupení rodiči
 - rodičům
 - na linku bezpečí telefon **800 155 555** – bezplatná linka pro území celé ČR

V souladu s pracovním řádem svědomitě vykonávat dohled nad žáky o přestávkách, před začátkem vyučování, po jeho skončení i během osobního volna, to hlavně v prostorách, kde k šikanování již došlo nebo by mohlo docházet (uzamykat prostory, kam mají žáci povolen vstup pouze za doprovodu učitelů – tělocvična, kabinety a přilehlé prostory).

Ředitel školy je povinen:

- aktivně se podílet na řešení případů šikanování a napomáhat kolegům zvládnout základní postup (opakovaně seznamovat pracovníky s informací MŠMT ČR č.j. 14 144/98-22 „Spolupráce škol a předškolních zařízení s Policií ČR při prevenci vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané.“
- vést pečlivou evidenci všech případů agresivního chování a šikanování mezi spolužáky ve spolupráci s metodikem prevence, výchovným poradcem a ostatními PP
- spolupracovat s psychologickou poradnou a dalšími odbornými službami resortu školství, které se problematikou šikany zabývají
- při podezření na šikanování žáka nezbytně spolupracovat jak s rodinou oběti, tak i agresora

Nepedagogičtí pracovníci jsou povinni:

- uzamykat prostory, kam nemají žáci bez doprovodu či dohledu pedagogického pracovníka povolen přístup (např. sklady, kotelná, tělocvična, cvičná kuchyňka, kabinety a podobně)
- hlásit řediteli školy (TU, dozírajícímu učiteli) projev agresivního chování či šikany u žáků

V Osoblaze 03. 09. 2013

Mgr. Jaroslav ZETEL
ředitel školy

Dostupný materiál, literatura a prostředky k prevenci sociálně patologických jevů:

MUDr. Karel Nešpor, CSc.- Alkohol, drogy a vaše děti, MUDr. Karel Nešpor, CSc.-Příručka pro spolupracovníky programu FIT IN na ZŠ a MŠ, MUDr. Karel Nešpor, CSc.-Problémy s návykovými látkami ve školním prostředí – časná intervence, Jak předcházet problémům s návykovými látkami na základních a středních školách, Claire Raynerová – Nenič své chřtře tělo, Drogy-jak vlastně vypadají-VZP ČR, MUDr. Josef Richter-Likvidační životní styl, Petr Hroch – Obecná psychologie závislosti (Poznámky k programu „Učitel a problematika závislosti u žáků a studentů“ Slabikář dětských práv, Dr. Horváthová – Základní informace o dějinách, kultuře a mentalitě Romů, Letáčky-Šikana-Týrání-Co bychom měli vědět o sexuálním zneužívání, Sebevražda a mladí lidé, Deset kroků jak pomoci svému dítěti říkat „NE“ alkoholu a drogám, Citadela-Hovořte s dětmi otevřeně, Schránky důvěry, jejich pravidelný výběr a vyhodnocování informací, Album lidských práv, Metodický pokyn MŠMT – č.j.20-006/2008-51, Mgr. Bohumila Pospíšilová a Ing. Jiří Tyšer – Výchovné poradenství, videokazety-Od dospívání k dospělosti, Čáp, vrána – tabu, Pozor droga, Aids, Známe, neznáme, PEER Program, O zlém snu (film z období holocaustu), Oči hadů, Drogová problematika, Řekni drogám NE.